VELEBITEN

proljeće '90

SADRŽAJ :

1. Damir Lacković : Istraživanje na Sinjajevini-Crna Gora (iz NP) 1

2. Dario Denteš : Istraživanje kod Šugarske Du - libe 7

3. Damir Lacković : Istraživanje između Jasenka i Gomirja (28.travnja - 2.svibnja) 9

4. Teo Barišić : Uviraljka ili Tragom "Planina Hrvatske" I 11

5. Teo Barišić : Cincar ili Tragom "Planina Hrvatske" II 14

6. Damir Lacković : Pogana jama ili Tragom "Planina Hrvatske" III 17

7. Teo Barišić : 20. Zagrebačka speleološka škola 19

VELEBITEN
bilten PDS "Velebit"
godište I (broj 2)

ISTRAŽIVANJE NA SINJAJEVINI
CRNA GORA

Inicijativa za istraživanje na Sinjajevini potekla je još prije četiri godine na planinarskoj turi članova Speleološkog odsjeka PDS "Velebit" po jugoistočnom dijelu te planine. Tom prilikom rekognoscirano je nekoliko jama u predjelu Đedovog dola.

Planina Sinjajevina pruža se smjerom sjeverozapad-jugoistok, a nalazi se između masiva Durmitora na sjeverozapadu i Bjelasice na jugoistoku. Sa sjeverne i istočne strane odsječena je kanjonom rijeke Tare, a s južne strane kanjonima Komarnice i Morače. Već prvi pogled na topografsku kartu ove planine, gdje kao topografske oznake dominiraju vrtače, odaje izrazitu okršenost ovog terena. U cjelini, planina ima karakter visoravni sa nekoliko vrhova viših od 2000 metara. Najvišim vrhom pastiri smatraju Jablanov vrh (2203 m), međutim, postoji izraziti stjenoviti predio na krajnjem jugoistoku gdje dominira Babin zub sa visinom od 2277 m. Veći dio planine bogat je pašnjacima, pa u ljetnim mjesecima služi za ispašu ovaca i goveda.

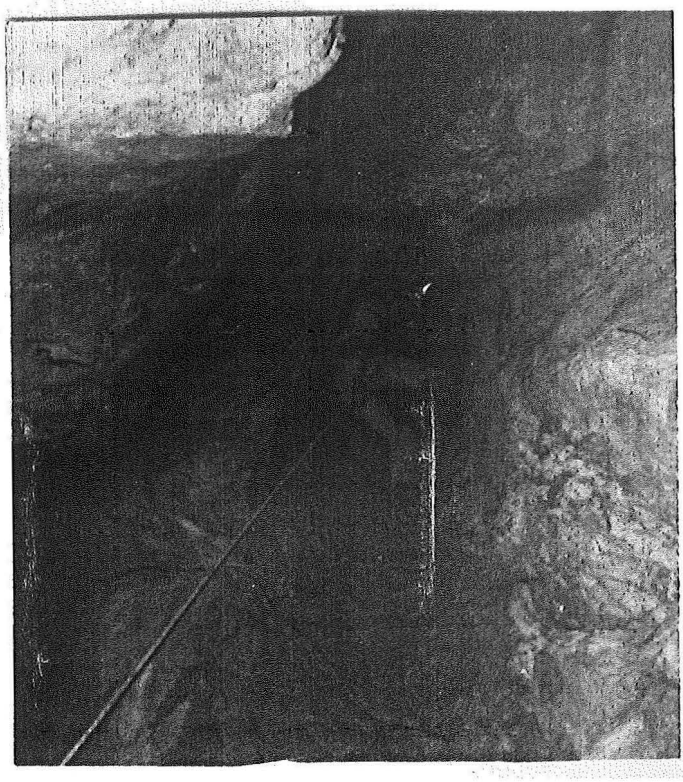

Sl.1 Spuštanje niz drugi skok u Jami s velikim ulazom

Foto: R.Erhardt

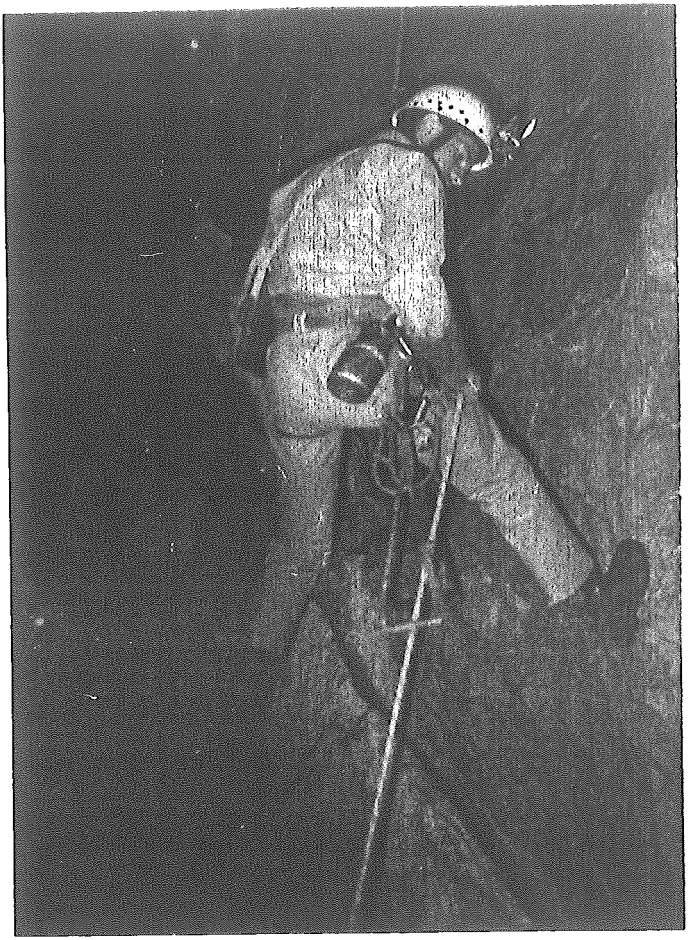

Sl.2 Niz 90.metarsku vertikalu

Foto:R.Erhardt

Na prvo istraživanje krenuli smo krajem srpnja 1988. godine. Dugotrajna vožnja vlakom do Kolašina, zatim autobusom do Dragovića polja i napokon planinska staza, spori teški hod, tišina. Ruksak teži od 30 kilograma, teže nam pada i od danonočne vožnje vlakom. Ulogorili smo se u napuštenom katunu zvanom Đedovo do na 1600 m nadmorske visine. Ime "Špranja", kako smo nazvali jednu jamu, najbolje govori o karakteru jama u Đedovom dolu. Uske vertikalne pukotine, teško prolazne i krušljive.

U ovom području istraženo je ukupno 6 speleoloških objekata:

- Špranja, dubina 68 m
- Jama, dubina 7,5 m
- Jama - špilja, dužina 8 m
- Jama Puhalica, dubina 19 m, dužina 46 m
- Bezimena jama, dubina 51 m
- Snježnica, dubina 10 m

JAMA S VELIKIM ULAZOM

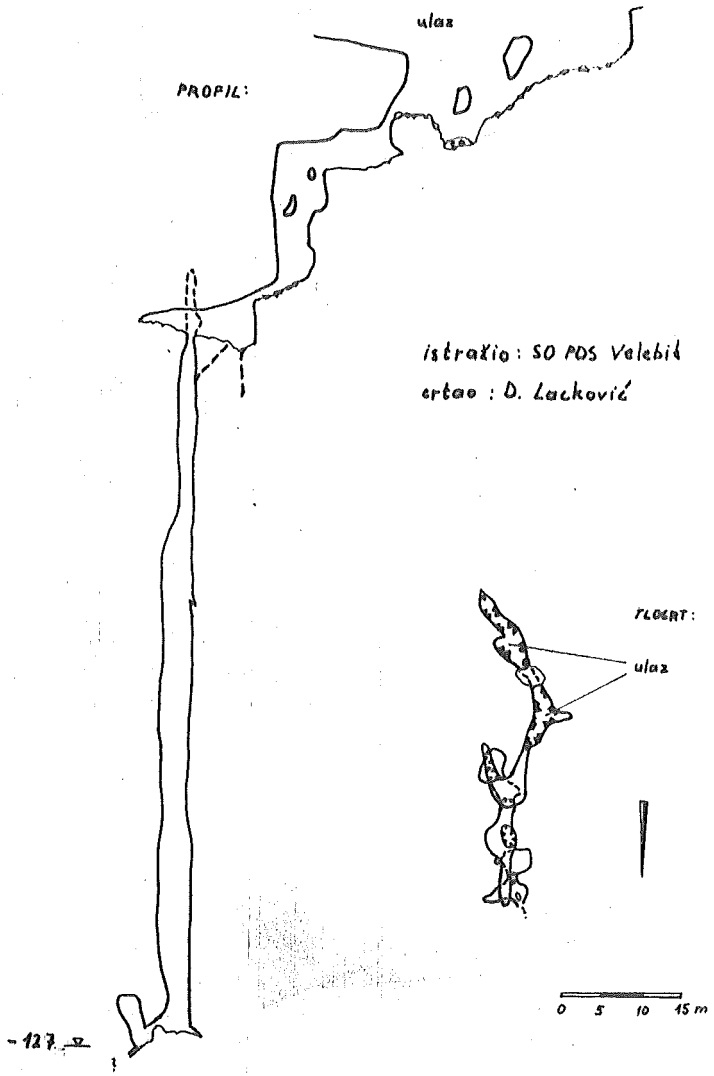

Sve kote ulaza u objekte nalaze se na visini većoj od 1600 m nad morem, podno vrha Babin zub.

Krenuli smo u daljnje rekognosciranje planine i saznali od pastira da postoji više dubokih jama nedaleko od katuna Vratlo. S nužnom opremom za bivakiranje i 200 m užeta krenuli smo preko kose Gradišta (2200 m) na Vratlo. Ovdje je počelo novo uzbudljivo istraživanje. Kako se naše sedmodnevno istraživanje bližilo kraju, tako smo nailazili na sve dublje jame. Posljednja, Jama kod Škrka (Dulovića jama) bila je i najdublja. S užetima koje smo ponjeli iz logora došli smo do 200 m dubine, a jama "ide dalje". Vratili smo se u gluho doba noći po mjesečini do logora u Dedov do. Već sutradan spuštali smo se puni nade, noseći u jamu još 200 m užeta. Već nakon novih 36 m vertikala - dno. 236 metara ponjanja prema izlazu, raspremanje jame i transport opreme. Napokon vani. Ugodna toplina ljetne noći.

Objekti istraženi u okolici katuna Vratlo:

- Jama kod Škrka (Dulovića jama), dubina 236 m, dužina 35 m
- Jama s velikim ulazom, dubina 127 m, dužina 62 m
- Ledena jama, dubina 75, dužina 25 m
- Mala jama, dubina 30,5 m, dužina 15
- Bunar, dubina 8 m

Na povratku još jednom su nas počastili mlijekom i sirom gostoljubivi domaćini. Spuštanje strmom prečicom u dolinu potoka Plašnice bilo je vrlo naporno zbog teške opreme. U selu Lipovo saznali smo za još neke speleološke objekte, te smo odlučili doći ponovo u ovaj kraj. Nismo dugo čekali. Ovog ljeta proveli smo sedam nezaboravnih dana u okolici Savine vode, podno Jablanovog vrha. Špilje i jame koje smo istražili na ovom području na žalost nisu ispunile naše očekivanja. Istražili smo pet jama dubine do 30 m, a najveći objekt bila je izvor špilja Bistrica koja je dugačka 75 m i završava sifonskim jezerom.

Ovim istraživanjem snimili smo i opisali veći dio speleoloških pojava u predjelu istočne Sinjajevine. Najveća perspektiva za daljnje istraživanje jest izuzetno bistar sifon u izvor špilji Bistrici. U području Škrka moguće je da postoji još koja jama, mada smo čitav teren detaljno obišli. Ostao je speleološki netaknut velik dio planine prema sjeverozapadu.

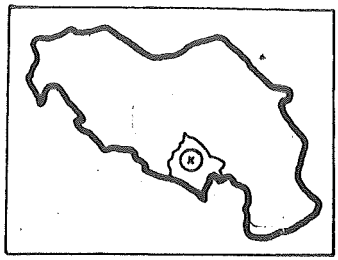

PROFIL:

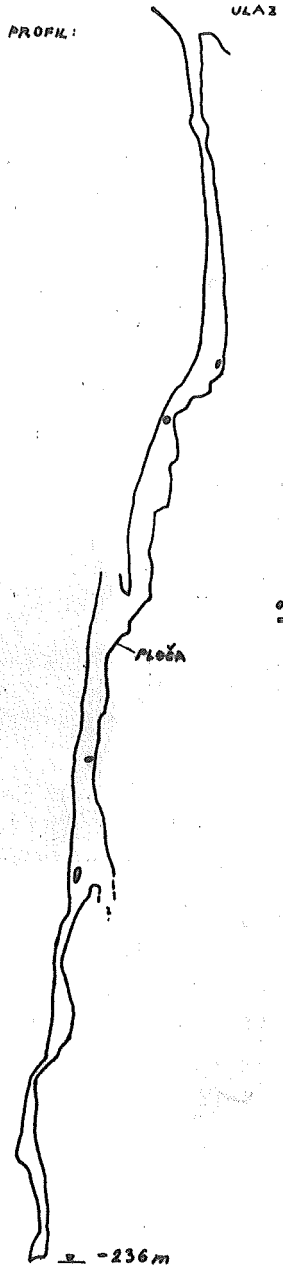

JAMA KOD ŠKRKA
(DULOVIĆA JAMA)

0 5 10 15 20 m

TLOCRT:

istražio: SO PDS „Velebit"
crtao: D. Lacković

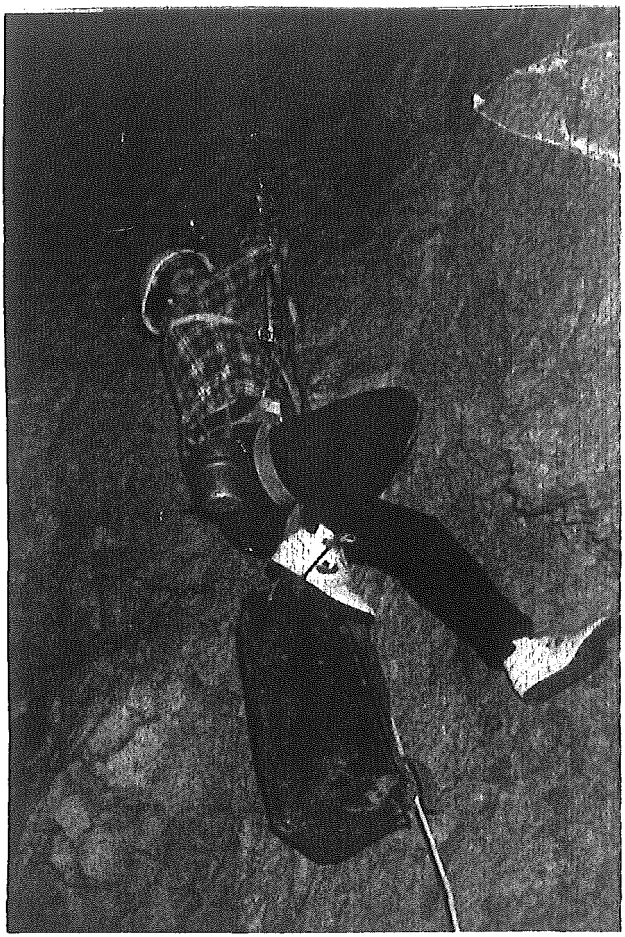

Sl.3 Sanja Čirić na izlazu iz Dulovića jame

Foto: R.Erhardt

Ono što će nam zauvijek ostati u srcima jest prijateljstvo sa osamdeset godišnjim djedom Vladimirom i njegovom ženom Milijanom, te nezaboravni trenuci provedeni u njihovom starom katunu.

Sinjajevina je slabo posjećena od strane planinara, vjerojatno zato što nema markiranih puteva ni planinarskih domova. Onima koji žude za metaknutim prirodnim ljepotama te žele doživjeti autentični život ljudi u planini preporučujem da je svakako posjete.

Damir Lacković

Istraživanje kod Šugarske Dulibe

Jamu vatrenog dna i Jamu u zoru su rekognoscirali Robert Erhardt i Slaven Dobrović prilikom izleta sa visokogorskom školom u drugom mjesecu ove godine. Iako su jame dosta obećavale, sa istraživanjem se moralo pričekati do šestog mjeseca radi speleološke škole koja je okupirala speleologe SO "Velebit" od trećeg do petog mjeseca, kao i zbog istraživanja Fantomske jame kod Male Visočice na južnom Velebitu koje je okončano na speleološkom logoru "Velebit 90".

Do istraživanja je konačno došlo 15. 6. 1990.

U istraživanju su učestvovali Arijana Turina, Iva Dobrović, Robert Erhardt, Slaven Dobrović, Zoran Stipetić, Zvonko Šporčić i Dario Denteš.

Na istraživanje smo krenuli automobilima oko 5 sati popodne. Noć smo Proveli u skloništu kod hotela na Oštarijama. Sklonište je dobro uređeno, ima električnu rasvjetu i oko 20 ležaja.

U subotu u cik zore krenuli smo prema cilju. Kada se ide autoputem od Gospića prema Karlobagu treba skrenuti u Brušanima lijevo, prema Rizvanuši na bijeli put koji vodi do vrha Panos (1258 m). Automobile smo ostavili kod mjesta gdje planinarski put presjeca bijeli. Tu smo isjekli jedan novi štrik od 200 m na 4 komada po 50 m radi toga što je većina štrikova koje inače koristimo u istraživanjima bila postavljena u Fantomskoj jami.

Od odvojka planinarskog puta do skloništa na Šugarskoj Dulibi hodali smo oko 2 sata. U skloništu smo se okrijepili, uzeli opremu za istraživanje i krenuli prema jami Vatrenog dna.

Do jame se iz skloništa dolazi idući na istok, preko prevoja lijevo od vrha Veliki Stolac (1406 m) i nakon pola sata hoda dolazi se do velike vrtače obrasle šumom na čijem je dnu jama.

Jamu je opremao Robi. On je ušao oko 1 sat popodne. Jama se sastoji od ulazne vertikale (130 m) i dvorane čije je dno strmi sipar prekriven snijegom i ledom. Ulazna vertikala je bila spitovima podijeljena na 5 dijelova. Dno sipara je najniža točka (-147,5 m). Svi članovi ekipe spustili su se do dna. Zanimljivost vezana uz jamu je činjenica da u dvorani ima dosta suhog granja tako da je Robi zapalio vatru na dnu. Od tud potječe ime jame. Jamu je nacrtao Dario. Na dnu postoji uska pukotina u bočnom zidu u koju se zavlačio Patak. Daljnji prolaz, međutim, nije moguć, a nije ni primijećeno strujanje zraka. Nakon što smo se kod vatre okrijepili uz čokoladu i rakiju krenuli smo prema izlazu.

Vani smo bili oko 10 sati navečer. Ulazna vertikala je mjerena štrikom, a dvorana na dnu je topografski snimljena. Nakon slaganja štrikova Arijana, Iva, Patak i Zvonko su krenuli prema skloništu, a ostatak ekipe u potragu za jamom "Jama u zoru".

Iako su ove dvije jame udaljene pola sata hoda, po mraku nam je trebalo cijelih sat i pol da nađemo Jamu u zoru.

Slaven je postavio jamu. Ulazna vertikala je 70 m, jama se nakon ove vertikale nastavlja siparom koji vodi u nisku dvoranu. Na siparu se dobija na dubini dodatnih 35 m tako da je kota najniže točke -105 m. Jama se završava malim odjeljkom u dvorani gdje je prokapnica dosta jaka. Sipar je zaleđen i vrlo strm tako da je kretanje po njemu otežano. Jamu je nacrtao Slaven.

Iz jame smo izašli u svitanje pa je tako i dobila ime. Do skloništa smo stigli oko 9 sati u nedjelju ujutro.

Dok su se vozači odmarali ostali članovi ekipe su uživali u lijepom danu razgledajući okolinu sa obližnjih vrhova. Iz skloništa smo krenuli oko 3 sata popodne, uz put smo svratili

na pivo tako da smo u Zagreb stigli oko 9 sati navečer.

Treba spomenuti da se u neposrednoj blizini Jame vatrenog dna nalazi još jedna mala jama koja nije topografski snimljena, a dubina joj je 10 - 15 m.

Nacrti i zapisnici sa istraživanja se nalaze u arhivi SO "Velebit".

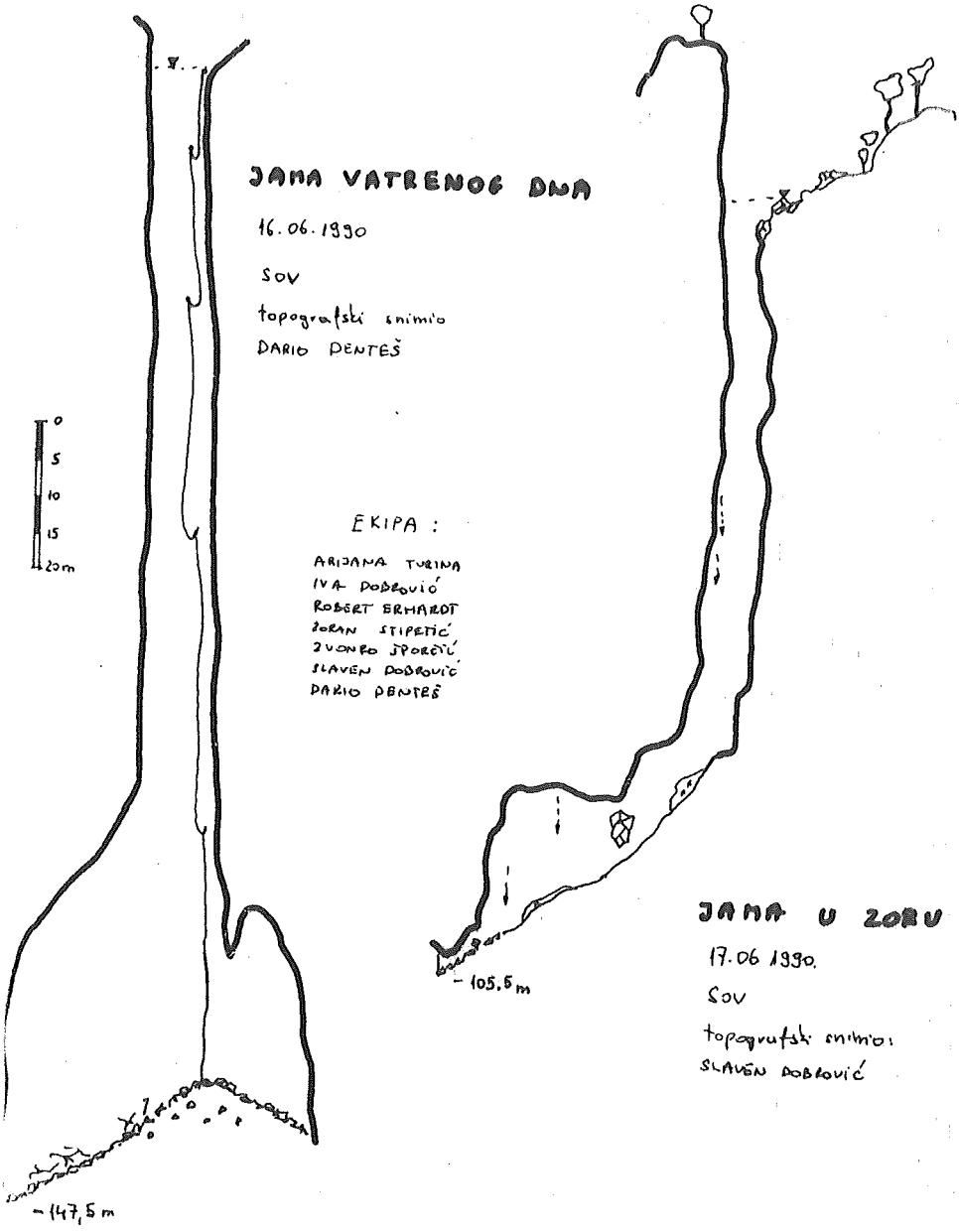

ISTRAŽIVANJE IZMEĐU JASENKA I GOMIRJA
(28.Travanj - 2.Svibanj)
DAMIR LACKOVIĆ

Ovo istraživanje inicirao je Ozren Lukić (SOŽ), a sudjelovali su osim njega i Vladimir Božić i Mladen Kuhta, također i SOŽ-a, te Darko Cucančić, Damir Lacković, Slaven Dobrovic, Robert Erhardt i Ana Sutlović iz SOV-a, Jasna Zmaić iz DISKF-a.
Budući da smo u okviru tečaja za speleologa-instruktora u organizaciji PSH i Fakulteta za fizičku kulturu u Zagrebu, proveli nakoliko dana u rekreacionom centru Vrelo podno Bjelolasice, iskoristili smo priliku da praktični dio tečaja povežemo sa istraživanjem speleoloških objekata u ovom kraju. Istraživali smo na obroncima Velike Kapele, u području sjeverno od ceste Ogulin-Jasenak, prema Gomirju. Služili smo se novim topografskim kartama na kojima su ucrtani brojni ulazi u objekte. Teren je ispresjecan relativno dobrim makadamskim cestama, pa smo koristili automobile za prilaz objektima,a što je omogućilo da u kratkom vremenu istražimo velik broj jama i špilja.

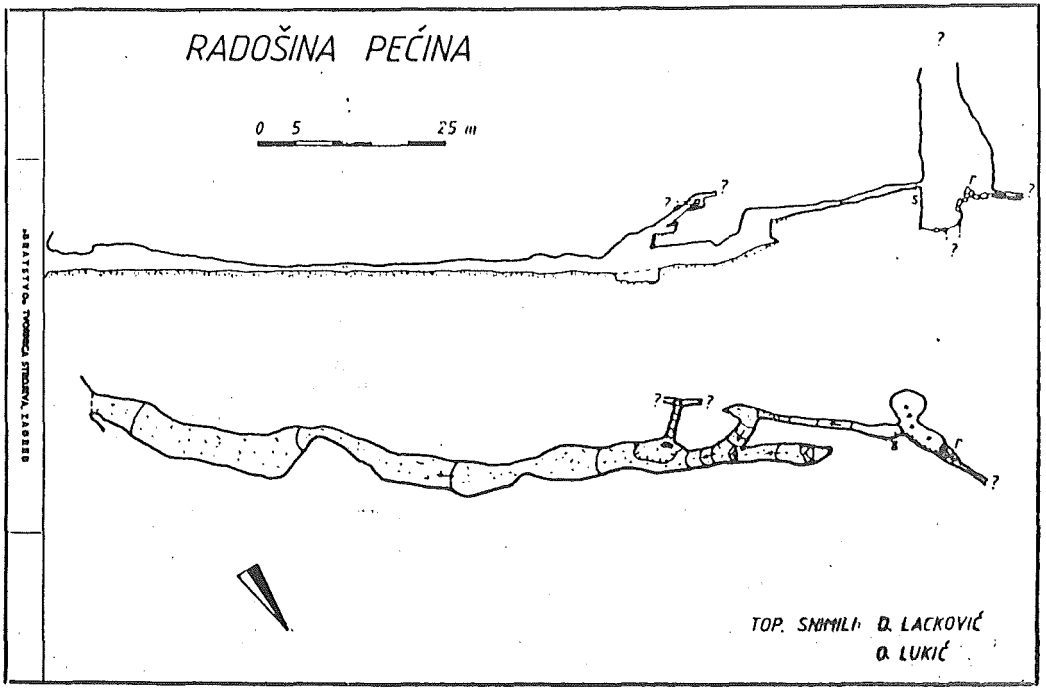

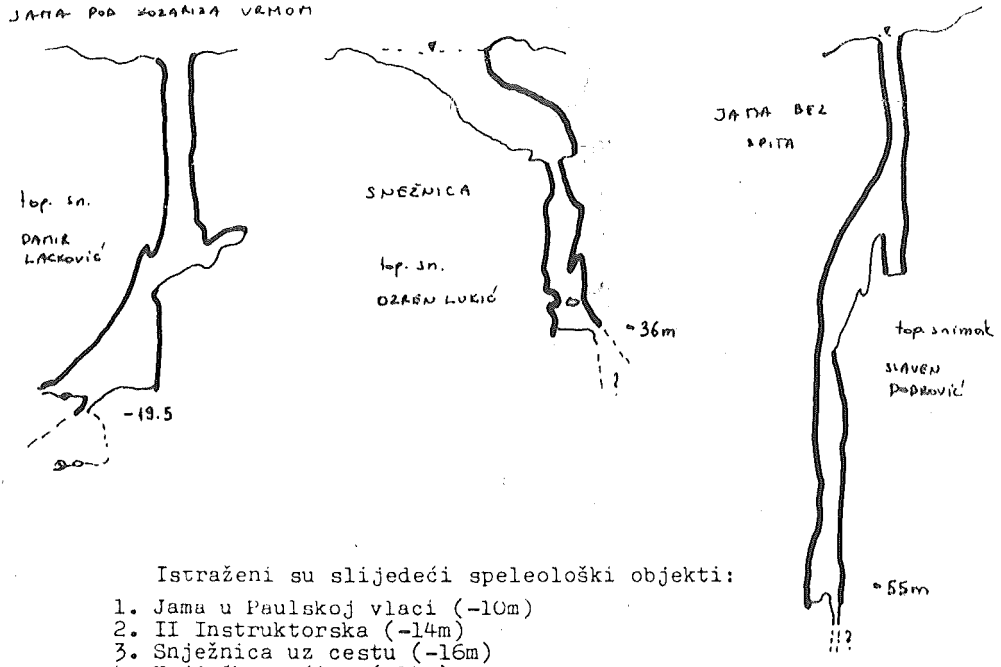

Istraženi su slijedeći speleološki objekti:

1. Jama u Paulskoj vlaci (-10m)
2. II Instruktorska (-14m)
3. Snježnica uz cestu (-16m)
4. Hajdučka pećina (-14m)
5. Jama u Kujinim dragama I (-8m)
6. Jama u kujinim dragama II (-15m)
7. Jama pod Kozarica vrhom (-19.5m)
8. Jama ispod Cepala (-22.5m)
9. Jama kod autobusa (-10m)
10. Đokina jama (-22m)
11. Đokina jama II (-12m)
12. Jama PLŠ (-13m)
13. Snežnica (-36m)
14. Jama pod Beljakom (-37m)
15. Jamica (-5m)
16. Jama bez spita(-55m)
17. Jama naglavačke (-100.5m)
18. Radošina pećina (duž:140m)

U najdužem objektu, Radošinoj pećini, ostao je neistražen do kraja uski,blatni kanal iznad Dvorane s lokvicom. U najdubljem objektu, Jami Naglavačke smo nakon prečenja uzduž glavne pukotine na oko 30m iznad dna otkrili perspektivni vertikalni kanal u koji kamen pada još oko 50 metara. Jedan sat klesanja na suženju vertikale nije bio dovoljan za prolaz dalje. Odlučili smo da dođemo ponovo jednom prilikom i to sa dugačkom špicom i boljim čekićem. Zbog vrlo neugodnog položaja s glavom u suženju vertikale,a nogama u ruci onog gore koji se odmara nakon klesanja, nazvali smo ovaj objekat Jama Naglavačke. Za dalje istraživanje je zanimljiva i Jama pod Kozarica vrhom u kojoj na dubini od 19m treba također klesati za dalje napredovanje, no ovdje je za za otklesavanje dovoljno obično kladivo.

JAMA NAGLAVAČKE
JASENAK

DUB.: 100,5

M 1:500 0 5 10 m

T. SNIMIO : SLAVEN DOBROVIĆ
MJERILI : DAMIR LACKOVIĆ
JASNA ZMAIĆ

30.4.90
SOV, DISKF, SOŽ

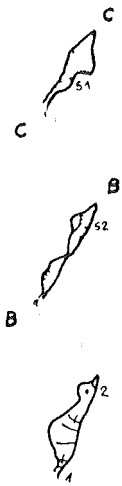

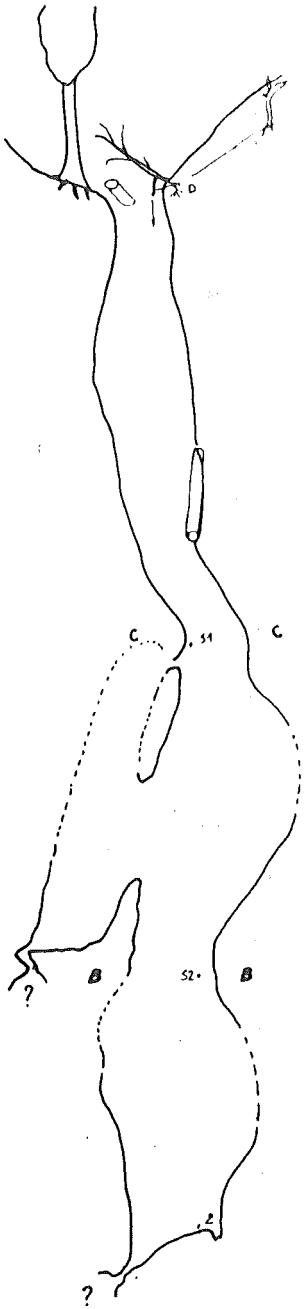

UVIRALJKA ili TRAGOM "PLANINA HRVATSKE" I

Teo Barišić

Pripremajući se na službeni put na kako je to u "Planinama Hrvatske" opisano kao "ogradjeni objekat" koji planinarima onemogućava pristup na vrh Panuka (954), od kolega sam doznao za postojanje spilje u koju utiče potok. Listajući "Planine Hrvatske" . u točci 83. u kojoj se opisuje put od pl. doma "Lanjak" u Velikoj preko izvora Veliśanke i Ivaśke glave na vrh Panuka našao sam slijedeći tekst: "..Sa Ivaśke glave treba sići na s. stranu 10' do uzdužne staze ili preko nje do ceste, pa lijevo. Staza prati cestu, a nakon 20' krati njen zavoj oko Ponora. Ponor je mjesto u šumi gdje kratki potoćić nestaje pod zemljom u blizini temelja napuštene zgrade. Iza Ponora staza se penje do ceste..... Cestovni prilaz vrhu Panuka (17km) vodi 7km dugaćkim odvojkom s Jankovaćke ceste, koja počinje oko 300m iza prijevoja na hrptu Panuka, lijevo 10km od Velike. On vodi podnožjem Ivaśke glave praćen markiranom stazom preko Ponora i Uviraljke do gore spomenute šistine s raskrižjem odakle još 500m do vrha."

Zaintrigiran tekstom zaputio sam se u predio Ponora. Prizor je nadmašio sva očekivanja. Voda kratkog izvora-toka-ponora, predivnog imena Uviraljka, se gubi u otvoru pod 10-metarskom stijenom. Pod slabim svjetlom vonderice, već nakon nekoliko metara zapeo sam na vertikalnoj pukotini. Zoran i Biljana su vrlo brzo iskoristili prednost prevoza vojnim džipom i već se za vikend "nacrtali" na objektu. U dvosatnom istraživanju topografski smo snimili 96m kanala i spustili se 28 metara u dubinu. Vrlo uska, visoka pukotina u smjeru JZ zaustavila je naše napredovanje. U gornjim kanalima našli smo velike kolonije tek okođenih šišmiša. Ponor Uviraljke im vjerojatno predstavlja jedno od rijetkih prirodnih staništa na Panuku. 50-tak metara istočno od otvora ponora pronašli smo još jedan sitasti ponor s nezavisnim tokom paralelnim sa Uviraljkinim.

U nedjeljno jutro potražili smo od lovaca toliko hvaljenu Jamu na Padežu. Spustivši se 6 metara niz granu do dna shvatili smo

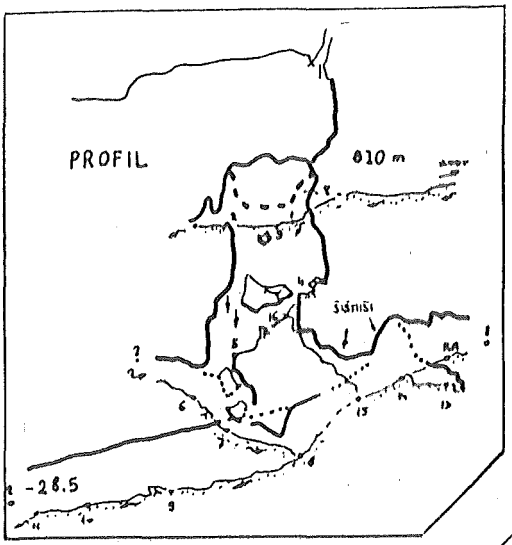

3D PRIKAZ KONTURA OBJEKTA TREBELJI SE NA RAČUNALOM DOBIJENOM 3D PRIKAZU POLIGONSKE MREŽE (PROGRAMI IZRADIO J. STIPETIĆ)

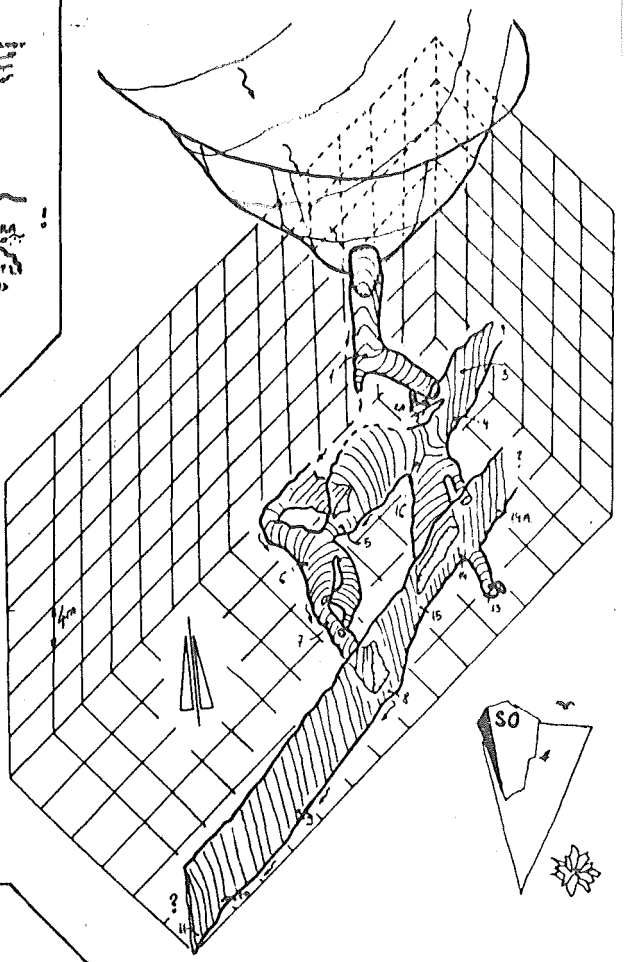

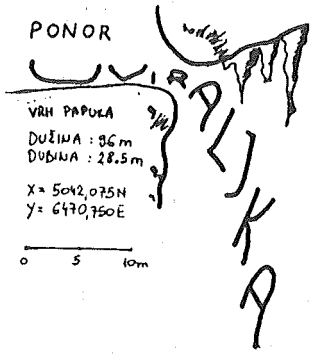

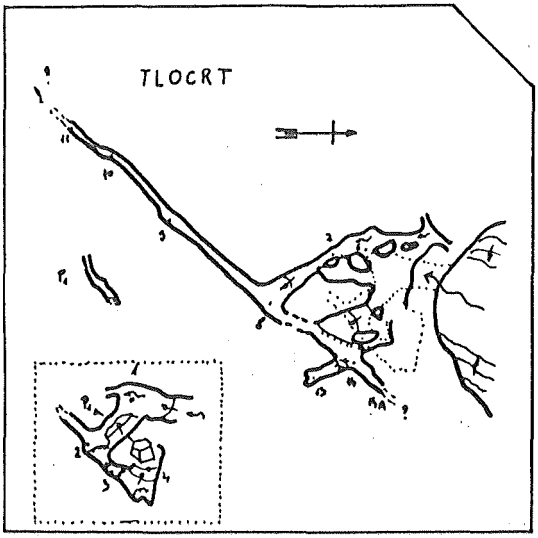

17. 02. 1990

BILJANA ČAKIĆ
ZORAN STIPETIĆ
TEO BARIŠIĆ

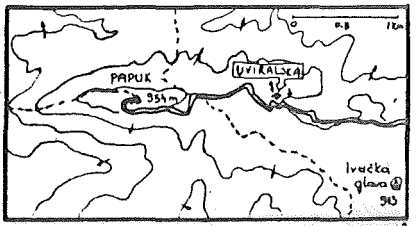

koliko su rijetke speleološke pojave u ovom kraju.

U toku kasnijih boravaka na vrhu Papuka pokušao sam otkopati sitasti ponor ali ne količina materijala spriječila u tome. Jednom sam u šumi "uhvatio" nekog čovjeka u krađi drva i od njega doznao o postojanju manje špilje u blizini G.Vrhovaca. Trojica klinaca od 12-14 godina su mi pravili društvo u snimanju Špilje pod živopisnom Sokolinom stijenom (564). Uz ostavljanje adresa klinci su obećali da će pokušati kopati na njezinom kraju.

Ovo malo istraživanje nije dalo značajnije speleološke rezultate, ali će svakako dati novi pečat poznavanju speleoloških pojava središnjeg Papuka i pomoći ono što Ozren Lukić naziva "bijelom mrljom u budućoj speleološkoj karti Hrvatske."

CINCAR ili TRAGOM "PLANINA HRVATSKE" II

Teo Barišić

U atmosferi zadimljenog "Željezničara" prelistavali smo topografske karte i Makinine podatke o Troglavu i Kamešnici. U razgovor se umiješao Žan spominjući Cincar. Patak se sjetio da su čedo i on vidjeli zanimljiv tekst u "Planinama Hrvatske" i da su sebi obećali da će pokušati tamo otići. Dojurivši na biciklu doma otvorio sam "Planine Hrvatske" i u toči 836. u kojoj se opisuju prirodne osobine našao tekst: "Južno podnožje čini prostranu visoravan zvanu Krug planina, koja se s visine 1500m postepeno spušta prema jugu i nakon 5-6km završava zidom stijena . to se ruše u Livanjsko polje. Tipična je to krška i bezvodna ravan, izbušena bezbrojnim ponikvama i jamama (tzv. boginjavi kras), i bez i jednog stabla, ali bogata travom.

Nakon što smo "genijalno" riješili prevoz od vlaka u Kninu promijenivši tri autobusa do Livna (Knin-Sinj-Trilj-Livno) u četverodnevnom istrživanju nas sedmoro velebitaša "rovalo" je po terenu između Livna i vrha Cincara (2006). Logor smo postavili u napuštenim zgradama bivše banovinske stočarske farme Begovca gdje smo našli krov nad glavom, obilje drva za ogrijev i za ove

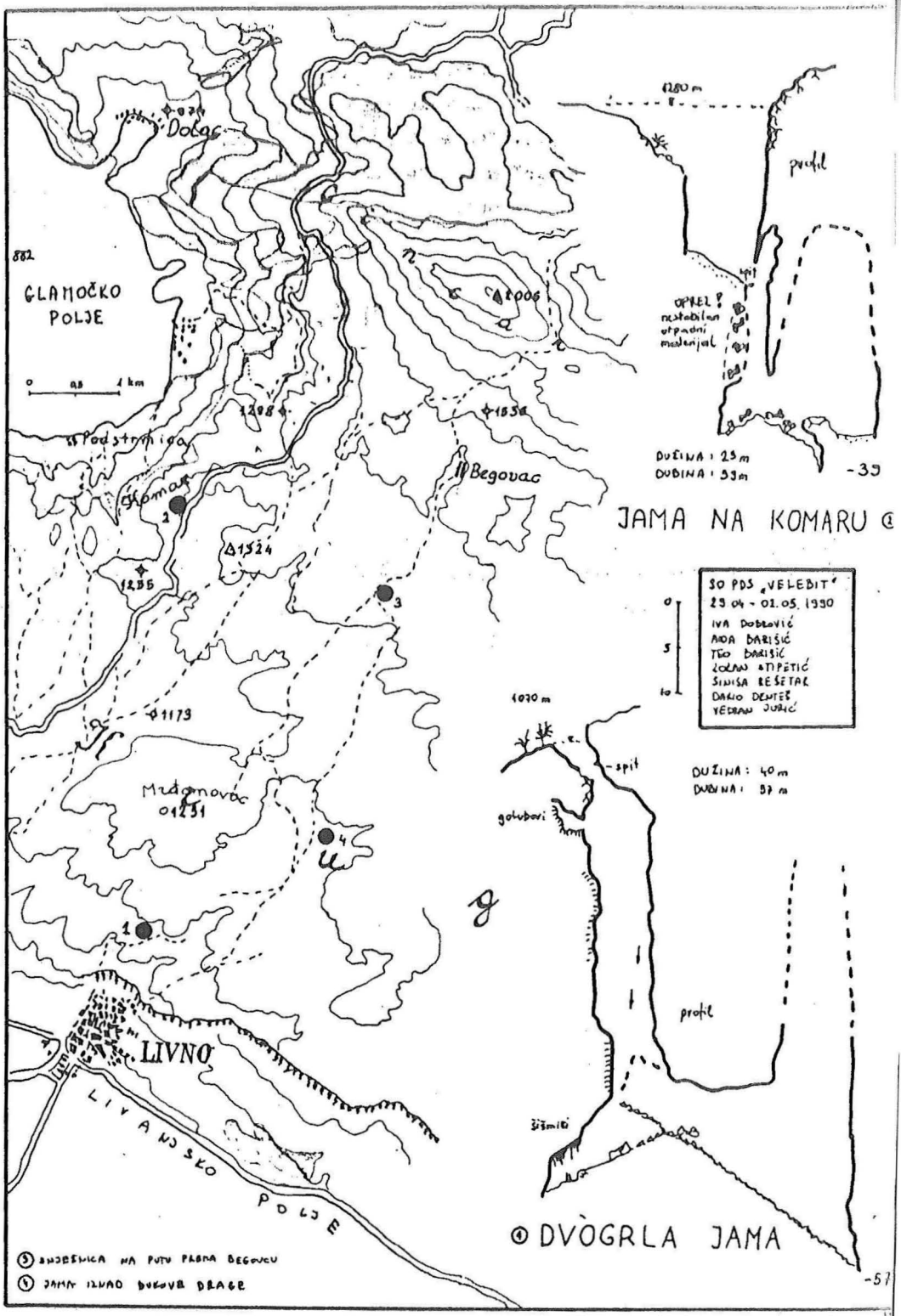
Dolac
882
GLAMOČKO POLJE
0 0,5 1 km
1208
1855
Podstrmica
Begovac
Glamoč
1524
1255
1179
Mutanovac
01231
LIVNO
LIVANJSKO POLJE
1280 m
profil
OPREZ!
nestabilan otpadni materijal
DUŽINA : 25 m
DUBINA : 33 m
-35
JAMA NA KOMARU ①
SO PDS „VELEBIT"
29.04 - 01.05.1990
IVA DOBROVIĆ
ANA DARIŠIĆ
TEO DARIŠIĆ
LOVRO ATIPETIĆ
SINIŠA REŠETAR
DARIO DENTER
VEDRAN JURIĆ
0
5
10
1030 m
spit
golubovi
DUŽINA : 40 m
DUBINA : 57 m
profil
šišmiši
④ DVOGRLA JAMA
-57
③ JAMBENICA NA PUTU PREMA BEGOVCU
① JAMA IZNAD DUGOVE DRAGE

krajeve tako rijetku pitku vodu. Što putem, a što u toku istraživanja zalijetali smo se do rijetkih kuća i raspitivali kod ljudi. Od njih smo doznali za četiri speleološka objekta koje smo i topografski snimili. Dvogrla jama (-57m) i Jama iznad Bukovača drage (-7,5m) su vrlo blizu samom Livnu. Jama za Komarom (-39m) je još jedan zastrašujući primjer ljudskog nemara. Blizina puta etiketirala ju je kao najpoznatiju lokalnu deponiju. Silazak u nju je vrlo opasan zbog velike količine otpadnog materijala u vrlo labilnom položaju. Mala Snježnica blizu puta k Begovcu (-11m) je također poznata žiteljima, ali je i podalje od Livna na je poštedena sličnе sudbine.

Skroman speleološki rezultat nije nam pomutio užitak boravka u neobičnom ambijentu nalik na mrtve gradove špageti vesterna. Jedno prijepodne smo odvojili i za uspon na goli Cincarov stožac na čijem smo se vrhu pod snažnim refulima bure divili kontrastu između tada snijegom pokrivene, šumovite sjeverne strmine i kamenog labirinta gole južne padine.

Za istraživanje je ostao još cijeli istočni dio visoravni koji je sudeći po pričama ljudi i daleko perspektivniji od istraženog, što osvježavanje predivnih vidika na Livanjsko i Glamočko polje čini samo izvjesnim.

POGANA JAMA ili TRAGOM "PLANINA HRVATSKE" III

Damir Lacković

Pogana jama je istraživana od strane mnogih speleoloških odsjeka i to iz Karlovca, Samobora i Zagreba. Dosad je bila poznata ulazna dvorana, sjeveroistočni pukotinski kanal dužine oko 10m te ulazni dio desnog istočnog kanala koji je bio zatrpan nanosima potoka što uvire u Poganu jamu. Ono što me je privuklo prvi put bio je pasus o Poganoj jami u "Planinama Hrvatske" dr. Željka Poljaka gdje se kao podatak o dimenzijama navodi 860m. Pomišao na dubinu od 860m sam odmah odbacio,no dužina, možda.Tako smo prije dvije godina Ana i ja krenuli na jedan zimski izlet u Žumberak. Spustili smo se u pukotinu za potočićem. Kanal se ovdje ekstremno sužava , ali potok klizi sigurno dalje. Tada sam odlučio da ću doći ponovo i to sa kombinezonom i kladivom. Nakon dvije godine zatekao sam se u istom potočiću, ovaj puta s kladivom u ruci i velikom nadom da ću proći dalje. Nakon svega dvije,tri minute praćakanja u vodi shvatio sam da se pukotina gotovo potpuno zatvara. Uslijedilo je detaljno pregledavanje sumnjivih mjesta u ulaznoj dvorani, i tako sam nakon odmicanja nekoliko panjeva i grana ušao u tzv. kanal Iza trulih panjeva. Nakon proklsavanja suženja slijedio je skok prema polici kaja se širi. Bilo je to 5. Svibnja 1990., a 12.Svibnja sam se sa Sinišom Rešetarom i Dubravkom Kavčićem spustio do Dvorane gustog sifona. Sifon nas je prebrzo iznenadio i početno oduševljenje spustio na konačnih -32m dubine. Budući da je vani padala kiša voda je tada bila mutna. Svakako bi taj uski, blatni sifon trebalo pogledati u sušnijem razdoblju kada bi se realnije moglo prosuditi o mogućnosti daljeg istraživanja. Moguće je da u jako sušnom periodu sifon i presuši, što bi po mojem mišljenju bila jedina šansa za dalje.

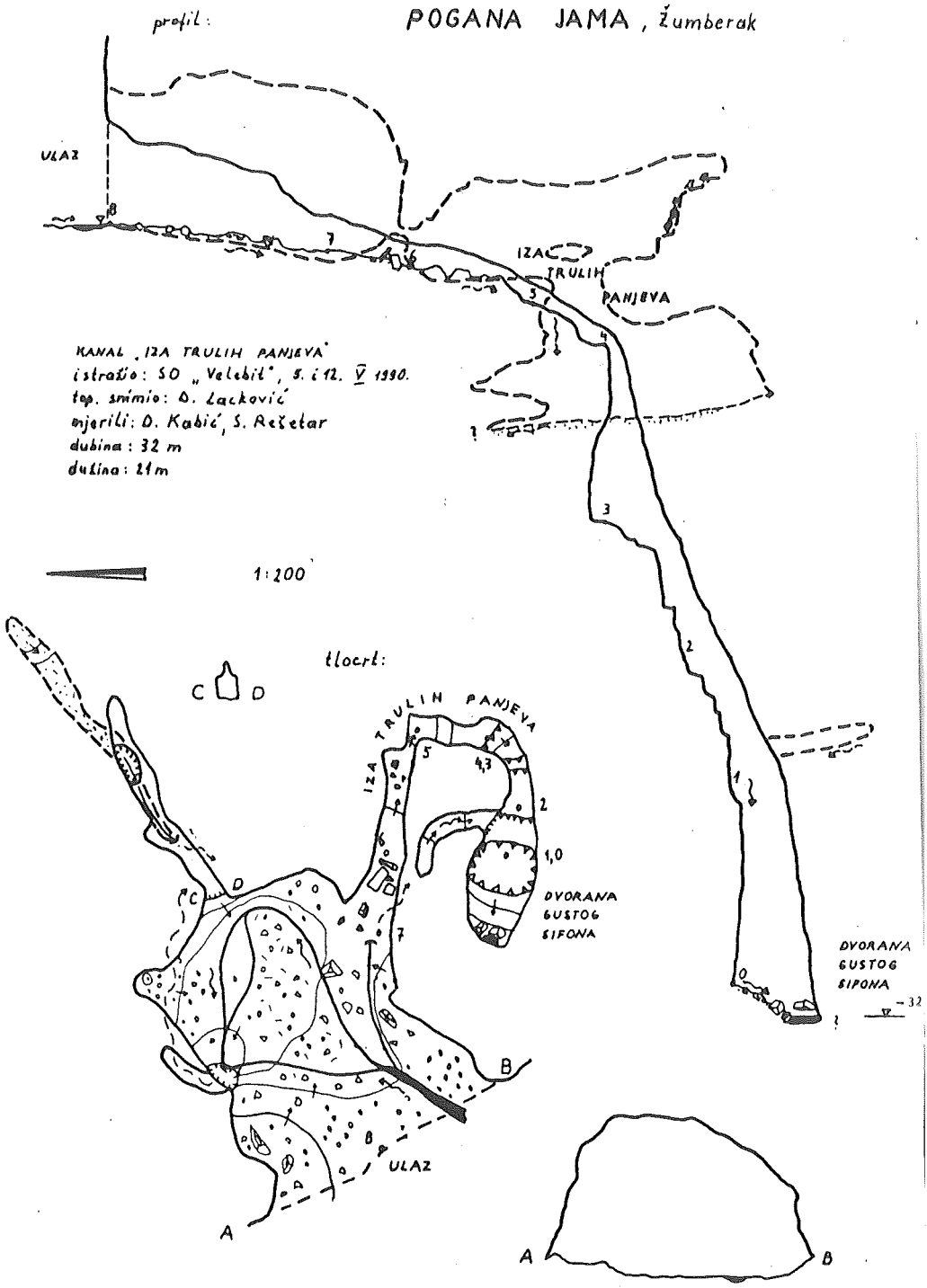
profil:
POGANA JAMA, Žumberak
ULAZ
IZA TRULIH PANJEVA
KANAL „IZA TRULIH PANJEVA"
istražio: SO „Velebit", 5. i 12. V 1990.
top. snimio: D. Lacković
snjerili: D. Kabić, S. Rečetar
dubina: 32 m
duljina: 21 m
1:200
tlocrt:
C
D
IZA TRULIH PANJEVA
DVORANA GUSTOG SIPONA
ULAZ
A
B
DVORANA GUSTOG SIPONA
-32

20. ZAGREBAČKA SPELEOLOŠKA ŠKOLA 1990.

I ove je godine u već tradicionalnom terminu između 14.03. i 24.04. održana Zagrebačka škola u organizaciji Speleološkog odsjeka PDS "Velebit". Nakon najave na radiju, nekoliko predavanja u planinarskom društvu i fakultetima i izvješenja plakatima po gradu u školu se upisao 21 polaznik.

Tokom svakog termina srijedom od 19-21 sat, u prostorijama PDS "Velebit" u Radićevoj 23, 12 predavača iz SO PDSV (10) i SO PD "Željezničar" (2) održalo je 20 najčešće dijapozitivima popraćenih predavanja na kojima su školarci mogli saznati osnovne pojmove o speleologiji, geologiji, kršu, speleobiologiji, opasnostima u planinama i speleološkim objektima, speleodokumentaciji, izradi topografskog nacrta, bivakiranju, upotrebi računara u speleologiji i speleološkom ekspedicionizmu.

Praktični dio škole je počeo vježbom orjentacije, upoznavanjem sa planinarskom opremom i posjetom špilji Veternici. Slijedeći jednodnevni izlet prekinula je jaka kiša natjeravši školarce da sklonjeni u domu na Lipi vježbaju čvorove i slušaju predavanje o speleološkoj opremi. Na dva dvodnevna izleta, na stijenama i u špiljama oko izvora rijeka Rudnice i Tounjčice, vježbani su prelasci vertikala klasičnim i modernim tehnikama te izrada topografskog nacrta. Uz posjete Špilji u kamenolomu, Rudničkim špiljama i špilji Tounjčici organizirane su i logorske vatre na kojima su su "stari" špiljari imali mogućnost upoznati mlade sa bogatim špiljarskim folklorom. Za one polaznike koji su propustili neki od izleta organizirane su dvije nadoknade na Tunelu pod Sljemenskom žičarom. Stečeno znanje i vještine su školarci mogli pokazati na istraživanju koje je u okviru škole organizirano u okolici Martin-Broda. Na zadnjem izletu-posjeti Jonićeve špilje 16 školaraca je položilo završni ispit i steklo naziv speleolog-pripravnik.

Na maloj proslavi u prostorijama društva školarci su osim diploma i uobičajenih "krstitki" dobili i vrijedne poklone u vidu speleološke literature za koje je sredstva izdvojila Komisija za speleologiju PSH.

Nekolicina novopečenih speleologa - pripravnika što su ostali u odsjeku i uključili se u istraživačke akcije društva potvrdili su visok kvalitet škole koju je i ovaj jubilarni 2o. put usprkos kroničnoj nestašici novca i manjku opreme odradio velik entuzijazam Velebitovih speleologa i samih polaznika.

Voditelj škole
Teo Barišić

Sl. Detalj sa speleološke škole

RIJEČ UREDNIKA

Poštovani Velebitaši !

Pred vama je drugi broj Velebitena. Studenačko proljetno izdanje u sebi sadrži sve nedostatke svog prethodnika : nečitka slova / stara traka u mašini /, tekstove već izdane u drugim publikacijama / to su udarni tekstovi pa će se Velebiten truditi da ih objavi prije drugih /, isključivo speleološke teme /ostali velebitaši vjerojatno nisu ni čuli za Velebiten pa ni ne pišu, a speleolozi uostalom u zadnje vrijeme i puno rade/ i nelektoriran tekst / sirovost daje pomalo šarma i puno ubrzava izdavanje/ Sva poboljšanja ostaju zasad na razini ideja koja su dobrodošla s bilo koje strane /ne samo ideje - članak D.Denteša je rađen na printeru/. Držimo se gesla: ŠTO BRŽE? VIŠE I REDOVITIJE!

T.B.